

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XIV. évfolyam, 69. szám

2012/1.

Illyés Gyula:

Haza, a magasban

Jöhet idő, hogy emlékezni
bátrabb dolog lesz, mint tervezni –
bátrabb új hont a múlt időkben
fűrkészni, mint a jövőben – ?

Mi gondom! – áll az én hazám már,
védőbben minden magasságnál.
Csak nézelődöm, járok, élek,
fegyvert szereztem, bűv-igéket.

Már meg is osztom, ha elmondom,
milyen e biztos, titkos otthon.
Dörmögj, testvér, egy sor Petőfit,
köréd varázskör teremődik.

Ha új tatárhad, ha kufárhad
özönli el a tiszta tájat,
ha útaink megcsavarodnak,
mint giliszta, ha rátapodnak:

te mondd magadban, behunyt szemmel,
csak mondd a szókat, miktől egyszer
futó homokok, népek, házak
Magyarországgá összeálltak.

Dühöngő folyók kezeselek,
konok bércek – ezt ne felejtse,
ha megyünk büszke szájjal vissza,
mint várainkba, titkainkba.

Mert nem ijeszt, mi csak ijeszthet,
nem ölhet, mi csak ölne minket,
mormolj magadra varázsinget,
kiáltsd az éjbe Berzsényinket.

Míg a szabad mezőkön jártál,
szedd össze, pajtás, amit láttál,
mit szívvel, ésszel zsákmányoltál,
vidám vitáknál, leányoknál.

Mint Noé a bárkába egykor,
hozz fajtát minden gondolatból,
ábrándok árvult szerepét is,
álmaid állatseregét is.

Lapuljanak bár ezredéig
némán, mint visszhang, ha nem kérdik,
szavaid annál meglepőbbet
dörögnek majd a kérdezőknek.

Figyelj hát és tanuld a példát,
a messzehangzóan is némát.
Karolva könyvem kebelemre,
nevetve nézek ellenemre.

Mert ha sehol is: otthon állok
mert az a való, mit én látok,
akkor is, ha mint délibábod,
fordítva látom a világot.

Így maradok meg hírvivőnek
örzeni kincses temetőket.
Homlokon lőhetnek, ha tetszik,
mi ott fészkel, égbemenekszik.

Tizenötödik születésnap

A mikor először hallottam a falugondnokságról, még nem tudtam, milyen szoros kapcsolatba kerülök ezzel a szolgálattal és hétköznapi hőseivel. Bámulattal figyeltem erőfeszítéseiket. Az évek teltevel aztán ez a figyelem csodálattá változott bennem. Nem véletlenül, hisz' valóban csodálatra méltó a munkájuk. Még az elején összehozott Csörszné Kati az országos hálózat megálmodójával, Kemény Bercivel, akivel attól kezdve én is rendszeresen találkozhattam. A Szövetség újságját – istenem, milyen szép idők voltak! – szerkesztettük, egy pesti bisztróban ücsörögtünk időről időre. Izgatottan vártam a következő alkalmat, mert jó volt együtt lenni. Azóta is sűrűn eszembe jut Berci, nagyon hiányzik.

És most idén születésnapot ünnepel a Falugondnokok Duna–Tisza Közi Egyesülete, méghozzá a tizenötödiket.

Nem kis idő ez egy civil szervezet történetében. Kiváltképp mostanság, amikor mindenhol csak elvonják a támogatást. Amikor tehát csodálatról beszélek, az ő tevékenységüket is ide értem, mert tudom, a talpon maradáshoz igazi varázslónak kell lenniük. Magánemberként és szerkesztőként is közel érzem magam a falu- és tanyagondnokokhoz. Nagy élmény látni, hogy mennyire szeretik őket a gondozott emberek, akik akkor is ki akarják fejezni hálájukat, ha alig van miből adniuk. Egy ilyen szívhez szóló történetről a lap 11. oldalán közölt portréban is írunk. S remélhetőleg tovább szaporodnak az ehhez hasonló közös élményeink az egyesület fennállásának tizenötödik évében is.

Borzák Tibor

Pályázat egyetemistáknak és főiskolásoknak

A tanyák értékei

Rohanj! Siess! Szaladj! Vagy állj meg egy pillanatra és lásd meg a szépet a csendben, a nyugalomban, lásd meg a szépet, a lehetőséget a tanyában!

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete – a Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásával – pályázatot hirdet nappali tagozatos egyetemi és főiskolai hallgatók számára művészeti alkotások és tudományos munkák készítésére. A két kategória nyertes pályaművei pénzjutalomban részesülnek. A jutalmazására összesen **350 000 Ft** áll rendelkezésünkre.

Témánk: A tanyák értékei. Kíváncsi-an várjuk, hogy Neked mit jelentenek ezek, mit látsz meg közülük és hogyan tudod mindezt másoknak is megmutatni. Szeretnél megörökíteni egy múlt pillanatot, hangulatot vagy az alföldi tanyák átalakuló világát? Fesd meg, rajzold le, készíts róla fényképet, írd meg prózai vagy verses formában! Vagy inkább a tudományos igényű megközelítés foglalkoztat? Olvass, kutass, fogalmazd meg a tanyák jelenével vagy jövőjével, életlehetőségeivel kapcsolatos gondolataidat és jelentkezz bátran!

Pályázati témakörök: bármilyen irodalmi, művészeti alkotás, tudományos munka.

A pályázók köre: nappali tagozatos egyetemi és főiskolai hallgatók

A benyújtható pályázatok száma: Egy pályázó legfeljebb két pályamun-

kával vagy egy, egymáshoz szervesen kapcsolódó elemekből álló sorozattal nevezhet; ez esetben a sorozat elemeit a zsűri együttesen értékeli. Az érvényes pályázat feltétele a pályamű megfelelő formátumban való elküldése, illetve a pályázati adatlap hiánytalan kitöltése és eljuttatása.

A pályázat benyújtásának feltételei: A pályázó kizárólag saját eredeti szerzői alkotásával pályázhat. E feltétel megsértése esetén a pályázat érvénytelenné válik, és a pályázó díjat nem kaphat, vagy ha ez a díjátadást követően válik ismertté, akkor a pályázó köteles a díjat visszaszolgáltatni, visszafizetni. A pályázó a pályázati lap aláírásával a pályamunkájáról kijelenteni, hogy az saját szerzői műve, továbbá felelősséget vállal azért, hogy az általa benyújtott pályamunka nem sérti más szerzői jogát.

A pályázat benyújtásának módja: Valamennyi pályaművet lezárt borítékban/csomagban lehet benyújtani, melyen szerepeljen a mű szerzője és címe! Kérjük, mellékelj a pályázati adatlapot is! Azonos pályázó különböző pályamunkáit külön borítékban/csomagban és adatlappal ellátva kell beadni! A sorozatként pályázott művek azonos borítékban/csomagban, és adatlappal pályázhatnak.

A pályázatokat személyesen vagy postai úton a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete, 6000 Kecskemét, Ipoly utca 1/A I. emelet 117. címre kérjük elküldeni. Kérjük, a borítékra

a feladó neve mellett azt is írják rá: Tanyapályázat.

A pályázat formai követelményei: Irodalmi, művészeti alkotások. Az alkotásoknál formai megkötés nincs. A képzőművészeti, fotóművészeti alkotások legalább 24x30 cm-es méretben készüljenek. Film esetén max. 10-12 perc DVD formátumban.

Tudományos értekezések. A dolgozatokat 12-es betűmérettel 1,5-es sorközzel, Times New Roman betűtípusban, minimum 8 A/4-es oldal terjedelemben kérjük elkészíteni.

A pályázati adatlapot aláírva kérjük benyújtani.

Beadási határidő: 2012. április 20.

Eredményhirdetés: 2012. május 18-ig.

További tudnivalók: A pályázat ingyenes, nevezési díj nincs.

A beérkezett pályaművek az alkotók tulajdonában maradnak.

A beérkezett pályaműveket szakmai bíráló bizottság bírálja el. A két kategóriában külön-külön hirdetünk nyerteseket, akiket összesen 350 000 Ft értékben díjazunk.

A pályázó a pályázati adatlap kitöltésével hozzájárul ahhoz, hogy a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete a pályázó alkotását kiállításon bemutassa, alkotását és írásművét kéthavonta megjelenő hírlevelében, kiadványaiban megjelentesse az eredményhirdetést követő egy évig.

A pályázati adatlap a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete weboldalán, a www.falugondnoksag.hu címen érhető el az aktuális pályázatok menüpont alatt. Bővebb információkat az info@falugondnoksag.hu e-mail címen lehet kérni.

Járják a vidéket a Tanyakollégium egyetemistái

Fotó: Dulai Sándor

FALUGONDNOKOK
DUNA-TISZA KÖZI
EGYESÜLETE

6000 KECSKEMÉT, IPOLY U. 1/A
Telefon: +36-76-507-543;
Fax: +36-76-507-544
info@falugondnoksag.hu

Tanyapályázat

Egyesületünk 2012. január és május közt bonyolítja azt a tanyapályázatot, melyet a tanyák, valamint az alföldi tanyás térségek megőrzése és fejlesztése érdekében adtunk be a Vidékfejlesztési Minisztérium által meghirdetett pályázatra. A támogatásként megítélt 7 millió Ft-hoz közel 1 millió Ft önerőt kell biztosítania az egyesületnek. A pályázati program 32 kistérségből 108 települési önkormányzat, s rajtuk keresztül 189 tanyagondnoki szolgálat részvételével valósul meg.

Ismerjük meg pályázati programunk egy részét, melyben remélhetőleg mindenki talál érdeklődésének megfelelőt. Várjuk az érdeklődő falu- és tanyagondnokok jelentkezését a programokra!

Vérnyomásmérő szűrőprogram: 30 vérnyomásmérő vásárlásával, tanyagondnokok felkészítésével. Szándékunk az a programmal, hogy elsősorban a tanyán élő ismeretlen betegeket fedezzék fel oly módon a falu- és tanyagondnokok, hogy a tanyán élőknek megmérjük a vérnyomását. A magas vérnyomásban szenvedőket az orvoshoz irányítják, így nem marad rejtve a betegség. A betegségek korai felismerését célozza ez a szűrőprogram, melyhez a tanyagondnokok is kapcsolódnak. Orvosnak, betegnek egyaránt előnyös ez a program. Egyetlen mérésért nem kell az orvosi rendelőbe menni, illetve az egyébként is sokat dolgozó orvost, nővért kihívni. Tanyavilágban szinte lehetetlen a rendszeres vérnyomás ellenőrzés másként.

A programnak az azt vállaló falugondnok számára is több hozadéka van: új és megbecsült szerepe lesz a falugondnoknak. Emelkedik a presztízse, az elfogadottsága, megbecsülése. 30 falu- és tanyagondnok vehet részt a programban.

Megjelentetünk egy **elsősegélykönyvet** 1000 példányban tanya- és falugondnokoknak. Szerzői: Lendvai Andrea és Lendvai Rezső. Célunk az Elsősegély-nyújtási ismeretek új módszereinek, tapasztalatainak átadása, melyek birtokában a résztvevők képessé válnak az azonnali segítségnyújtásra

Kresz Albert fotóművész tanyai életet bemutató fotóinak vándorkiállítása tanyás településeken. Kresz Albert Balogh Rudolf-díjas fotóművész jó ismerője a paraszti világnak, a tárgyi kultúrának. Számtalan egyéni kiállítása volt itthon és szerte a világban, így Franciaországban, Németországban, az Amerikai Egyesült Államokban, Litvániában, Ausztriában és máshol. Díjai, kitüntetései közül a FIAP-aranyérem (Nemzetközi Fotóművészek Szövetsége), a Balogh Rudolf-díj a legfontosabbak. A tanyai főlvételeknek meghagyta dokumentum jellegét és értékét, de ezeket művészileg és főleg szemléletileg továbbfejlesztette. Minden érdekelt, ami a mai tanyavilághoz tartozik. Nem az újonnan épült gazdaságok vonzották, amelyek már farmjellegükkel és megváltozott termelési szerkezetükkel, nagyteljesítményű gépekkel, fémvázak tároló építményeikkel a múlt nem emlékeztetnek. Láttatja a még mindig pusztuló, sorvadó tanyákat, a benne élő, és a lemenő napot idéző idős arcokat, a velük kitartó állatokat, a szegényes környezetet, az azóta megszűnt tanyai iskolákban figyelő kisgyermek-

ket, értételenné vált, elhagyott gazdasági eszközöket, és az egyre üresedő, tanya nélküli tájat. Sorozatát képpárokból építette föl, amelyekben a kiscsaládot dédelgető kéztől, a sötétben szemként hunyorgó tanyán keresztül, a lepergett vakolatú tanyafalban csonka Magyarországot idéző mészfoltig megrajzolt hatalmas tablója az ember felé halad. Kresz Albert vásárhelyi tanyafotói a társadalom változási folyamatainak utolsó pillanatait szociográfiai és művészi erővel fogták össze. Kresz Albert fotóművész tanyai fotósorozatát a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ őrzi.

Hat településen van mód bemutatni a kiállítást.

Színházlátogatás szervezése tanyagondnokok számára 4 helyszínen: Kecskeméten, Békéscsabán, Szolnokon, Szegeden 4 alkalommal 30-30 fő (összesen 120 fő) részére lehetővé tesszük egy színházi előadás megtekintését, ismerkedést a színházzal.

Egy falugondnok egy főt hozhat magával. Színházjegyenként 300.- Ft-tal kell hozzájárulnia annak, aki részt szeretne venni bármelyik előadáson. Az igényeket a jelentkezés sorrendjében tudjuk figyelembe venni.

Látóút Hajdú-Bihar megyébe: A három napos úton megismerjük a Hajdú-Bihar megyei falu- és tanyagondnokságokat, a megyei falugondnoki egyesületet, s a települések értékeit. A tapasztalatcsere program célja a tanyagondnokok ismeretének bővítése, az aktív közélet, együttműködés erősítése. A programra 40 fő jelentkezését várjuk.

Pályázat főiskolásoknak, egyetemistáknak és frissen végzeteknek: A tanyák értékei témakörben (A pályázati kiírás lapunk 2. oldalán található!)

Tanyafórumok **szervezése tanyás településeken a tanyagondnokság bemutatására, a helyi tanyai gazdálkodás bemutatására.**

Szakmai napok szervezése megyénként, Tanyagondnoki találkozó szervezése, lebonyolítása.

Továbbképzések tanyán élőknek és tanyagondnokoknak: Alternatív jövedelemszerzési technikák műhely Jó gyakorlatok, a tanyák értékeinek bemutatása, a tanyasi megélhetési lehetőségek megismertetése, népszerűsítése. Fókuszálás a helyi értékek felismerése, a vállalkozás élénkítés és a hozzáadott érték növelése. Témák: Egészséges ételkészítés – hozzáadott érték – jövedelemtermelés; Ökológiai gazdálkodás; Ökológiai gazdálkodás; Megújuló erőforrások alkalmazása a napi életben és a gazdálkodásban. Akkreditált szakmai műhely falu- és tanyagondnokoknak. Aki a településéről, vagy a tanyavilágból legalább egy érdeklődőt hoz a programra, annak a 6 alkalomból álló programon való részvételért csak a 2000.- Ft-os regisztrációs díjat kell kifizetnie.

Tanyafejlesztési programsorozat – A tanyák értékeinek bemutatása előadássorozat (5 részes) a Falufejlesztési Társasággal együttműködve. Témakörök: Az alföldi tanyák; Népi építészetünk sajátosságai; Település-fejlesztés-Másképp; Hagyományaink tisztelete; Megújuló energiák.

Bízunk abban, hogy a pályázat megvalósításával a tanyai életlehetőségek bővülnek, ismertebbek válnak.

Hírek

Gesztortalálkozó

Módszertani gesztortalálkozóra került sor a Katolikus Szociális Módszertan szervezésében Szent András napján a Zárdakert Otthonban (Dabas-Gyón). A találkozót Endrődy Zsuzsanna, a Katolikus Szeretetszolgálat igazgatója nyitotta meg, s bemutatkoztak a katolikus módszertani intézmények. A katolikus módszertan tevékenységét Csoó Lászlóné mutatta be. A módszertanok szerepe a célcsoportok megtámogatásában címmel. Néhány gondolatát idézem:

„Partnerséget, bizalmat, ötleteket, szakmai segítséget, védelmet várnak a módszertantól az intézmények és a szolgáltatók. Az elvárásoknak megfelelni akkor tudunk, ha tiszteletben tartjuk az emberi jogokat, feltételek nélkül fogadjuk el partnereinket (nincs arra érdemes, illetve kevésbé érdemes célcsoport), nem feledkezünk meg az esélyegyenlőségről, diszkrimináció mentesen végezzük munkánkat, a partnerség jellemzi az együttműködést, a tudás, jelen van a munkánkban mint szakmai elméleti háttér, a feladatokat holisztikus szemlélettel vizsgáljuk (hiszen két egyforma helyzet nincs!), a munkánkban jelen van a rendszer-szemlélet, arra törekszünk, hogy az intézményt/szolgáltatást minél jobban megismerjük.

Mitől függ a munkánk hatékonysága? A jó kapcsolat kialakításától; a bizalom elnyerésétől; az értő meghallgatás képességétől; a megerősítő, támogató magatartástól; az egyértelmű kommunikációtól; és attól, hogy mennyire érdekel az intézményben/szolgáltatásban folyó munka, illetve a fenntartó/működtető szándéka az általa végzett feladattal kapcsolatban, és mennyire tudunk előítéletek nélkül dolgozni.”

Szeretnénk mi is ezen elveket figyelembe véve dolgozni a mindennapi szakmai munka során.

(zelenák)

Egyhavi bér továbbképzésért

Több településről, intézményből kaptuk a kérdést: Ki kell-e fizetni az egyhavi bért továbbképzés teljesítéséért?

A TÖOSZ állásfoglalását idézzük ezzel kapcsolatban:

Amennyiben a falu- vagy tanya-gondnoki szolgálat munkatársai a számukra előírt szakmai továbbképzést a múlt évben sikeresen befejezték és a továbbképzési kötelezettség teljesítését igazoló dokumentumot bemutatták, abban az esetben a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 2011. december 31-én hatályban volt

92/D. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően személyenként legalább egyhavi illetményükkel meg egyező összegre jogosultak, amelyet részükre idén az első negyedévben kell kifizetni.

A továbbképzésért járó illetmény kifizetését nem befolyásolja az a körülmény, mely szerint a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló törvény hivatkozott 92/D. § (2) bekezdése 2012. január 1-vel már nincs hatályban, mert a juttatást a feltételek teljesítésekor hatályban lévő szabályozás figyelembevételével ki kell fizetni.

Adományt vittünk Szinpetribe

Egyesületünk adományt juttatott el 2011. december 22-én a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kuru Krisztián, Szinpetri falugondnoka számára, akinek 2011 nyarán elektromos zárlat következtében leégett a háza. A tűz nemcsak a tetőt vitte el a fejük fölül, hanem a hűtőszekrény és a rajtuk lévő ruha kivételével minden ingóságuk odalett. Két kisgyermek és szüleik maradtak otthon nélkül.

Az adomány az egyesület, illetve a decemberi lakiteleki továbbképzésen résztvevő egyesületi tagok személyes készpénzfelajánlásait (51.000 forintot), két gyermekkerékpárt svájci középiskolások jóvoltából, tartós élelmiszer, valamint a gyerekeknek két darab, ajándékokkal teli „cipős dobozt” tartalmazott a Máltai Szeretetszolgálat

Kecskeméti Csoportja felajánlásából. Ezen felül Benkovics Tibor külön ajándécsomaggal kedveskedett a gyerekeknek, melyben plüssfigurák és több flakon kölyökpézsű volt. A gyerekek a biciklikhez kapott láthatósági mellényekben bontogatták az ajándékokat, a falugondnok édesanyja pedig saját sütésű pogácsával kínálta egyesületünk képviselőit. A család háza már lakható. Kuru Krisztián elmondta, hogy egy konyhabútor nagyon hiányzik nekik, amit az egyesület által gyűjtött pénzből meg tudnak vásárolni.

Az adományt Szentkirály önkormányzata segítette eljuttatni, méghozzá Benkovics Tibor vitte el a tanya-gondnoki busszal, és egyesületünk munkatársával, Sümeginé Ország Edittel együtt adták át.

Számítunk a támogatásra

Egyesületünk folyamatos működéséhez – a pályázati program- és működésfinanszírozás mellett – az egyéni tagdíjak és a falugondnokságokat működtető települések támogatása jelentős segítséget nyújtott 2011-ben is. Köszönjük mindazok segítségét, akik hozzájárultak, hogy sikeres programokat és eredményes működést tudhatunk magunk mögött.

Egyesületünk idén is tervezi a már hagyománnyá vált rendezvények folytatását, a hírlevél folyamatos megjelentetését, pályázati programok megvalósítását. Ezért ebben az évben is számítunk az önkormányzatok támogatására, és az egyesületi tagok tagdíjaira. Egy-egy önkormányzatnak jelképes összeg az, ami egyesületünknek a folyamatos működés, kap-

csolattartás, pályázati önrész lehetőségét jelenti. Ezért kérünk minden önkormányzatot, támogassa működésünket.

A támogatásokból és tagdíjakból részben finanszírozni tudtuk az egyesületi hírlevelet, a családi napot, a lakiteleki képzés egy részét, és több más falugondnoki rendezvényt is. A Duna-Tisza Közi Falugondnoki Hírlevelet 6 alkalommal 800-800 példányban jelentetjük meg, s térségünkben minden falu- és tanyagondnoknak és minden falugondnoki szolgálatot működtető önkormányzatnak és partnereinknek is eljuttatjuk. Rendezvényeinkre falu- és tanyagondnokokat, települési polgármestereket, jegyzőket, valamint intézményvezetőket is várunk.

Két szolgálat Kerekegyházán

Kerekegyháza képviselőtestülete a napokban tárgyalta a tanyagondnoki szolgálatok működéséről: a beszámolót értékelve köszönetüket és dicséretüket fejezték ki kollégáink áldozatos munkájáért.

A városban két tanyagondnoki feladatokat ellátó szolgálat működik az önkormányzat fenntartásában. A tennivalókat az I-es körzetben 2004. december 1-től Mozsárik Lajos, a II-es körzetben 2006. április 1-től Horváth László látja el.

A hátunk mögött hagyott esztendő ismét jelentős gondokkal és megélhetési problémákkal telt a tanyákon, melyeket a külterületen élő családok és egyedülállók egyaránt megéreztek. A még most is hangsúlyos munkanélküliség az előző évhez képest valamennyire mérséklődött, mivel a közfoglalkoztatási program lehetőséget adott munkavégzésre. Pozitívként említhető, hogy egyre több tanyán foglalkoznak konyhakerti növények termesztésével, illetve kisállattartással. Ennek köszönhető, hogy a mindennapi családi étel előállítására kisebb költségekkel jár, így valamelyest a nélkülözés is mérséklődhet.

Az I-es tanyagondnoki körzetben, a külterületen 257-en élnek, a II-es kör-

zetben pedig 386-an. Az elmúlt évhez képest több lett a feladat, mert az életkor előrehaladtával a betegségek gyakorisága is növekszik. A megélhetés egyre nehezebb a kedvezőtlen gazdasági helyzet miatt, a tanyasi emberek is több segítséget kérnek. A tanyagondnok a nagy hidegben fokozottan figyelnek az idősekre, naponta felméri, hogy van-e elég tüzelőjük, ivóvizünk és gyógyszerük. Ebédszállításkor azokat az embereket is meglátogatják, ahová nem visznek ebédet.

A kerekegyháziak a Máltai Szeretetszolgálattól kaptak élelmiszert, amit kiosztottak. Tavaly kétszer is juttattak uniós élelmiszersegély-csomagokat a külterületen, a tanyákon élőknek, először nyáron, majd közvetlenül karácsony előtt. A felajánlásokból beérkező ruhaneműt, elektronikai cikkeket, bútorokat ugyancsak rászoruló családoknak, gyerekeknek adták. Egy német tanyatulajdonos pedig újszerű bútorokkal és műszaki cikkekkel lepette meg egy családot, kiknek évek óta épül a házuk.

Összességében elmondható, hogy a tanyagondnoki szolgálat zökkenőmentesen működik Kerekegyházán, a két körzet képviselői megbeszélnek egymással a napi feladataikat.

Hírek

Normatíva

Változatlan maradt 2011-ben a falugondnoki normatíva – Falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás: 1 996 550 forint/szolgálat. A hozzájárulásra az a települési önkormányzat, illetve működtető jogosult, amely a falugondnoki vagy a tanyagondnoki szolgáltatást a Szociális törvény 60. §-a és a külön jogszabályban foglalt szakmai szabályoknak megfelelően tartja fenn. A hozzájárulás a települési önkormányzatot, illetve a működtetőt az ellátást biztosító szolgálat száma alapján illeti meg.

Babalátogatások

Egyesületünk néhány tagja meglátogatta Nagyné Kiss Anikó tiszajenői tanyagondnokot, akinek ikerlányai születtek.

Kardoson is jártunk, ahol Varga Viktor tanyagondnok kisfiával ismerkedtünk meg.

A szülőket és az újszülötteket is köszöntöttük.

Egyetemisták kutatják a tanyákat

Adassék nekik tisztelet!

Tanyatörvény készül, várhatóan 2012 tavaszán kerül az Országgyűlés elé. Éveken át tartó kutatások előzték meg, egyetemisták és főiskolások részvételével. A fiatalok közül többen maguk is tanyán akarnak letelepedni.

Nem épp tegnap történt, hanem lassan hatvan éve már, hogy a Dunatetőtlenhez tartozó Hetényipusztán megszülettem. Tanyánk túlságosan jó helyen volt ahhoz, hogy az elsők között essen a téeszervezés áldozatául. A szikes pusztaságon belül mi egy homokszigeten laktunk, és ez kellett az akasztói Béke Szakszövetkezetnek egy juhtelephez. Nekünk pedig menünk kellett. Miklapusztá következett ezután, ahol még három évet töltötünk, anyai nagyszüleim tanyájában. Hatvanhatban aztán innen is költöztünk – ekkor már a faluba.

Mikor megszülettem, egymillió ember lakott tanyán Magyarországon. Ez a szám az ötvenes években lassan, azután a hatvanas évektől rohamosan csökkenni kezdett. A tanyavilágról kimondatott, hogy az korszerűtlen, életképtelen világ, és léte nem egyeztethető össze a téeszekkel, a nagyüzemi mezőgazdasággal. A nyolcvanas évek végére, a rendszerváltozás kezdetére a tanyák lélekszáma ötödére csökkent, s a fogyás, bár mérséklődött, nem állt meg a kilencvenes években sem.

A tanyákról megalapozott döntéseket hozni adatok hiányában nem lehet-

tett. Az utolsó nagyszabású felmérés 1964-ben készült, egy átfogó kutatás tehát egyre sürgetőbbé vált. 2002-ig kellett várni erre, amikor a Lakiteleki Népfőiskola, a Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központjának Alföldi Tudományos Intézete és a Szent István Egyetem jóvoltából létrejött az első kiskunsági Tanyakollégium. Létrehozásában nagy szerepe volt Lezsák Sándornak, a Népfőiskola Alapítvány kuratóriumi elnökének, Csatári Bálintnak, az Alföldi Tudományos Intézet (ma nyugalmazott) igazgatójának és Szendrő Péter professzornak, az egyetem akkori rektorának.

A Tanyakollégium egy éven át tartó kutatásaiban, amelyek 24 Kecskeméti és Kiskunfélegyháza környéki település tanyáin zajlottak, a gödöllői székhelyű egyetem 40 tanára és 120 hallgatója vett részt. A konkrét kutatásokon túl a kollégiumnak célja volt a két világháború közti falujáró, falukutató mozgalmak hagyományainak fölevenítése. A szervezők – köztük e sorok írója – igen fontosnak tartották, hogy a leendő vidéki értelmiség figyelmét ráirányítsák az alföldi tanyavilágra, az ott lakók életére, problémáira. Az ifjú kutatók, akik négy fős (egy tanár és három hallgató alkotta) csoportokban járták a tanyavilágot, több mint 800 tanyán töltöttek ki kérdőívet, majd ezek közül több mint 200 tanyán mélyinterjúkat készítettek. A Tanyakollégium zárásaként 2003 őszén ajánlá-

sokat fogalmaztak meg a kormányzat és a pártok számára.

A kutatásokat az Alföldi Tudományos Intézet 2004-től kiterjesztette az egész Duna-Tisza közti Homokhátság-ra, annak 104 tanyás településére. E munkába, amely több száz ember – tanyagondnokok, szociális munkások, mezőőrök, nemzeti parki felügyelők és mások – részvételével zajlott, bekapcsolódott a Városépítési Tudományos Intézet (VÁTI) vidéktervezési csoportja is. Eredményeként 2005 végére 54 ezer tanya adatait foglalhatták kataszterbe, vihették térképre az intézetek.

Két év telt el, és Fülöpházán létrejött a Magyarországi Tanyákon Élők Egyesülete. Elnöke, Balogh József (az Országgyűlés egyetlen tanyán lakó képviselője) Lezsák Sándorral, Ángyán Józseffel és Fülöp Istvánnal együtt – a kutatási eredményeket alapul véve – elkészítette és benyújtotta a parlamentnek a tanyák és tanyás térségek megőrzéséről és fejlesztéséről szóló határozat tervezetét. Ezt 2009 májusában a Tisztelt Ház egyhangúlag elfogadta. S még abban az évben újraindult Lakiteleken a Tanyakollégium, ezúttal a Szent István Egyetem gödöllői, jászberényi csoportjai mellett több egyetem és főiskola részvételével. A második Tanyakollégium 2011 áprilisában zárult, és ajánlásai a most készülő tanyatörvény alapját adják. A törvényjavaslatot várhatóan 2012 tavaszán tárgyalja a parlament.

A Tanyakollégium zárónyilatkozata alapelveként leszögezi, hogy a tanyákon élők nem másodrendű honpolgárok, joguk van a biztonságos élethez, az egészséges ivóvízhez, az iskolához és a kultúrához, a hitülethez, az egészségügyi alapellátáshoz, a járható utakhoz és a postai szolgáltatáshoz, a piaci lehetőségekhez, a közösségi élethez, érdekeik helyi és országos képviseléséhez, védelméhez. Egyszóval mindenhez, amihez bárki másnak joga van az országban. A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy a tanya, a tanyai települési és gazdálkodási forma a magyar nemzeti örökség része, hungarikum, Európában is egyedülálló településszerkezeti elem. Új életre keltése, fejlesztése és fennmaradása nemzeti érdekünk, ám egyúttal európai kultúrtörténeti jelentőséggel bír, és tökéletesen megfelel a fenntartható fejlődés, a vidékfejlesztés és a többfunkciójú mezőgazdaság európai elveinek.

Az első Tanyakollégium kutatásai nyomán új tantárgy született 2006-ban Gödöllőn, a Szent István Egyetemen. A tanya című választható tárgy keretében a hallgatók számos tanyát látogatnak meg, s a különböző típusú tanyákról dolgozatokban összegzik tapasztalataikat, véleményüket. A tárgyat öt év alatt több mint 200 nappali és levelező tagozatos hallgató vette fel. A gyakorlatok, kirándulások során a kunpusztai Rendek-tanyától a jászszentlászlói Eördögh-tanyáig sok helyen jártak, s szíves fogadtatásban volt részük mindenütt. Az egyik dolgozat (Saláta Dénes esszéje) nyomán, Adassék nékik tisztelet címmel egy dokumentumfilm is készült, a tanyán élő Sági Lajos plébánosról és Kígyópuszta népéről.

Akik pedig hallgatóként részt vettek az első Tanyakollégiumban, ma már mindannyian diplomás fiatalok. Agrármérnökök, kertészmérnökök, közgazdászok, pedagógusok, vidékfejlesztő szakemberek. Szétszéledtek az országban, nem egy közülük külföldön, európai uniós intézményben dolgozik, erősítve ott azt a szellemet – a helyi értékek és hagyományok tiszteletét –, amely az uniós gondolkodástól egyébként sem idegen. Vannak aztán olyanok is, akik tanyán telepedtek le vagy oda készülnek. Általuk újulhat meg a magyar tanyavilág.

Dulai Sándor

Törvényi háttér kell

Lezsák Sándornak az Országgyűlés alelnökeként és a Lakiteleki Népfőiskola Alapítvány elnökeként egyaránt szívügye a tanyán élők sorsa. Több tanyakutatás, szociológiai felmérés fűződik a nevéhez.

– Miért tartotta fontosnak, hogy bevonják a kutatásokba az egyetemeket, főiskolák hallgatóit?

– Elfogadhatatlannak tartom, hogy a fiatalok diplomát kapnak valóságismeret nélkül. A bolognai folyamat szétfelverte a felsőoktatást. Nem diplomagyárakra van szükség, hanem hasznosítható tudásra. A lakiteleki tanyakollégiumok minden egyes alkalommal 100-120 fiatalot, 25-30 oktatót küldtek ki terepre, a tanyavilágba, és a jól előkészített, több napig tartó felmérések, komplex vizsgálatok ösztönzik a politikai döntéshozókat is. Az egyetemek és főiskolák oktatói és hallgatói, a kutatásokat szakmailag irányító Csátori Bálint professzor és munkatársai voltak számomra a garancia, hogy a tanyák állapotáról, a tanyákon élőkrol hiteles felmérés, elemzés készül.

– Húsz pontból áll az az ajánlás, melyet ez év áprilisában, a második Tanyakollégium zárásakor megfogalmaztak a résztvevők. Mi az, ami leglényegesebb a most készülő tanyatörvényben, amelynek ön lehet az egyik előterjesztője?

– Nemzeti örökségünk, a magyar tanyavilág igen vegyes képet mutat. Vannak tanyaromok, nyomortanyák, s vannak üdülőtanyák és lakótanyák is, ahol gazdálkodással nem foglalkoznak az emberek. Az nem értelmezhető, hogy „meg kell menteni a tanyákat”. A nyomortanyákat is meg kell menteni? Az ott élők helyzetén persze változtatni kell, de ehhez nem szükséges tanyatörvény, mert ez szociális feladat. A tanyavilágot, ezt a sajátos hungarikumot oltalmazó, megújító törvénynek azokról a tanyákról kell szólnia, ahol gazdálkodni, dolgozni akarnak a családok, és ebből szeretnének tisztességesen megélni. A tanyák életrevaló lakóit kell a törvény által segíteni. Ki kell építeni a biztonságot elősegítő eszközrendszert. Úthálózat, elektromos áram, útjelző táblák, tömegközlekedés, ösztöndíj a tehetséges diákoknak, és még megannyi feladat! Emberhez méltó körülményeket kell biztosítani. Ne az élet robotosai legyenek a tanyák lakói, hanem valódi gazdák, akik képesek a családi gazdaságukat fejleszteni, és egészséges, jó minőségű, piacképes élelmiszerekkel a fogyasztói igényeket kielégíteni. Ehhez már a szeptemberben indult kormányzati tanyaprogramban is pályázhattak támogatásokra. A népi írók Kert-Magyarország gondolatában ma is hiszek, sikere attól függ, lesz-e jó gazdája minden négyzetméternyi magyar földnek. Történelmi elégtétel, hogy a parlamenti frakcióban és a Népfőiskolán egyaránt olyan emberekkel dolgozhatok, akik velem együtt erre törekszenek.

D. S.

(E két írás megjelent a Szabad Föld Kalendárium 2012-es kiadványában.)

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének 2011. évi közhasznúsági jelentése

A) Számviteli beszámoló:

Mérleg

ezer FT-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év 2010	Előző év(ek) helyesbítései	Tárgyév 2011
a	b	c	d	e
1.	A. Befektetett eszközök (2-5 sorok)	419	0	4 362
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	37	0	11
3.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	382	0	4 351
4.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	0	0	0
5.	B. Forgóeszközök (6-9 sorok)	23 066	0	34 919
6.	I. Készletek	0	0	0
7.	II. Követelések	0	0	0
8.	III. Értékpapírok	0	0	0
9.	IV. Pénzeszközök	23 066	0	34 919
10.	ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN (1.+ 5. sor)	23 485	0	39 281
11.	C. Saját tőke (12.-16. sorok)	2 773	0	21 924
12.	I. Induló tőke	20	0	20
13.	II. Tőkeváltozás/eredmény	6 871	0	6 110
14.	III. Lekötött tartalék	0	0	0
15.	IV. Tárgyévi eredmény alaptevékenységből (közhasznú tevékenységből)	- 4 118	0	15 794
16.	V. Tárgyévi eredmény vállalkozási tevékenységből	0	0	0
17.	D. Tartalék	20 629	0	13 953
18.	E. Céltartalékok	0	0	0
19.	F. Kötelezettségek (20.-21. sorok)	83	0	3 404
20.	I. Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	0
21.	II. Rövid lejáratú kötelezettségek	83	0	3 404
22.	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN (11.+17.+18.+19. sor)	23 485	0	39 281

Tájékoztató adatok:

A. Pénzügyileg rendezett személyi jellegű ráfordítások	14 606
1. Bérköltség	11 498
Ebből: - megbízási díjak	2 076
- tiszteletdíjak	0
2. Személyi jellegű egyéb kifizetések	12
3. Bérjárulékok	3 096
B. Pénzügyileg rendezett anyag jellegű ráfordítások	3 224
C. Értécsökkenési leírás	422
D. Pénzügyileg rendezett egyéb jellegű ráfordítások	42 868
E. A szervezet által nyújtott támogatások (pénzügyileg rendezett)	0
F. Tárgyévben kiutalt 1% összege	302

B) A költségvetési támogatás felhasználása:

Az egyesület munkáját pártoló tagként támogató önkormányzatok 2011-ben:

Ágasegyháza, Albertirsa, Ásotthalom, Bácsalmás, Bácsszentgyörgy, Bácsszőlős, Balástya, Ballószög, Bócsa, Bordány, Borota, Bugac, Bugacpusztaháza, Cibakháza, Csanádalméri, Csárdaszállás, Csemő, Csengele, Csengőd, Cserkeszlő, Csikéria, Csólyospálos, Derekegyház, Dóc, Drágszél, Dunafalva, Eperjes, Forráskút, Fülöpháza, Fülöpkab, Gomba, Gyomaendrőd, Gyula, Harkakötöny, Helvécia, Hétszínvirág Tüskevár, Homokmégy, Hunyadfalva, Imrehegy, Inárcs, Jászfelsőszentgyörgy, Jászszentandrás, Jászszentlászló, Kalocsa, Kaszaper, Ladánybene, Lórév, Madaras, Mártély, Medgyesbodzás, Mezőhegyes, Mezőhék, Mindszent, Mórahalom, Móricgát, Nagyrév, Nyárlőrinc, Nyársapát, Ópusztaszer, Ordas, Orosháza, Ótemplomi Szeretetszolg., Örménykút, Öttömös, Páhi, Petőfiszállás, Röske, Ruzsa, Sándorfalva, Sarkadkeresztúr, Szakmár, Szank, Szegvár, Szelevény, Szentkirály, Szolnok, Tarhos, Tiszainoka, Tiszakürt, Tiszaszentimre, Tompa, Újszilvás, Újtelek, Üllés, Vasad, Zákányzék, Zsana. Nem pénzbeli támogatás: Bócsa, Csemő, Zombó, Nyárlőrinc, Szelevény, Jászszentandrás, Mezőhegyes, Csárdaszállás, Sarkadkeresztúr, Csengele, Fülöpkab, Balotaszállás, Újszilvás, Ásotthalom, Nyársapát, Tiszakürt, Cserkeszlő, Röske, Csengőd, Mórahalom, Öttömös, Fülöpkab, Kiskunmajsza, Szakmár.

D) Kimutatás a cél szerinti juttatásokról:

Egyesületünk 2011-ben cél szerinti juttatásban részesítette

- Bíró Zoltán (Kelebia) gyermekszületés 20.000,-Ft,
- Almási László gyermekszületés 20.000,-Ft,
- Farkas Ildikó (Mórahalom) gyermekszületés 20.000,-Ft,
- Kuru Krisztián (Színpetri) ház leégése 26.980,-Ft,
- Varga Viktor (Kardos) gyermekszületés 20.000,-Ft.
- Nagyné Kiss Anikó (Tiszajenő) gyermekek születése 40.000,-Ft

A közhasznú tevékenység keretében az egyesület tagjainak, valamint az egyesület működési területén dolgozó falugondnokoknak, önkormányzatoknak és intézményeknek nyújtott cél szerinti juttatások (adómentes nem pénzbeli szolgáltatások):

- Falugondnoki találkozókra való részvétel
- Szakmai továbbképzéseken való részvétel
- Családi nap
- Vajdaság – szakmai tapasztalatcsere, látóút
- Lakitelek Népfőiskola - 3 napos szakmai továbbképzés
- Duna-Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél
- Pályázati tanácsadások igénybevétele
- Szakmai konzultáció, tanácsadás igénybevétele
- Szakmai programokon, konferenciákon való részvétel
- Pályázati, fejlesztési programokban való részvétel

F) Kimutatás a vezető tisztségviselők juttatásairól:

Az egyesület vezetője, valamint vezető tisztségviselői semmilyen pénzbeli, semmilyen természetbeni juttatásban nem részesültek, kivéve azokat a cél szerinti juttatásokat –falugondnoki találkozókra, továbbképzéseken, családi napon, tapasztalatcsere, látóúton, szakmai napon, konferenciákon való részvétel - melyet az egyesület bármely tagja tagsági jogviszonya alapján igénybe vehetett.

G) Beszámoló az egyesület közhasznú tevékenységéről:

Egyesületünk 1997 novemberében – tizenöt éve – alakult meg Kelebián. Az alakuláskor nem volt még 20 a falugondnokságok száma, ma pedig térségünk (Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Pest, Jász-Nagykun-Szolnok megye) 158 településén 248 falu, illetve tanyagondnokság működik.

Az elmúlt év is eseményekben gazdag volt egyesületünk életében. Közgyűlést (1 alkalommal), elnökségi üléseket (4 alkalommal), felügyelő bizottsági ülést (1 alkalommal) tartottunk.

Irodát működtetünk Kecskeméten, az Inkubátorházban.

Szakmai működésünk érdekében irodánkban munkaszerződéssel, illetve megbízási díjjal folyamatosan foglalkoztattunk munkatársakat.

Információs szolgáltatás:

• Duna-Tisza Közi Hírlevél megjelentetése tanyagondnokok, önkormányzatok, civil szervezetek, szakemberek részére kéthavonta (az év során 6 alkalommal 800-800 példányban)

• Pályázatfigyelés és tanácsadás

• Tanácsadás: Egyéni tanácsadással is segítjük a falu- és tanyagondnoki szolgálatok beindítását és a több éve működőket

• Módszertani tanácsadás falu- és tanyagondnoki szakmai ügyekben

• Alföldi Falugondnoki Kalendárium készítése 1000 példányban

• Konferenciák, kiállítások (Pályaválasztási kiállítás) és a médiumokban a falu- és tanyagondnokság képviselője (Magyar Nemzet, Szabad Föld, Petőfi Népe, Békési Hírlap, www.prohalo.hu, www.nonprofit.hu,

• Honlap működtetése: www.falugondnoksag.hu, www.tanyagondnoksag.hu

• Térségünk megyéiben részvétel falu- és tanyafórumokon, testületi üléseken 24 alkalommal

• A falugondnoki és tanyagondnoki szolgálatok számára elkészítettük a térségben az autókra a falugondnoki és tanyagondnoki matricákat

Térségi, országos rendezvények szervezése:

• Közgyűlés

• Falugondnoki találkozók, szakmai tapasztalatcserék szervezése Csemőn, Jászszentandrásán

• Szakmai napok: Zsombó, Nyárlőrinc, Szelevény, Mezöhegyes

• Civil program: Csárdaszállás, Sarkadkeresztúr, Csengele, Öttömös, Fülöpjakab, Balotaszállás, Újszilvás, Nyársapát, Tizsakürt, Szelevény,

• „Falugondnok négy keréken” területi balaszt-megelőzési vetélkedő a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitánysággal együttműködésben

• A már hagyománnyá vált Családi nap megrendezése Bócsán

Humán erőforrás fejlesztése, képzés, továbbképzés, látóút:

• Egyesületünk akkreditált felnőttképző intézmény (AL – 1717), 2011 végén megújította felnőttképzési akkreditációját

• A képzésben résztvevő oktatóknak szakmai megbeszélés szervezése

• Befejeztük egy csoportban 22 fővel a falugondnoki alapképzést

• Két csoportban 17-17 fővel falugondnoki alapképzést indítottunk.

• Lakiteleki 3 napos szakmai továbbképzésünkön 52 falu- és tanyagondnok vett részt

• Két új falugondnoki továbbképzést akkreditáltunk

• Szakmai kreditpontos továbbképzéseinken 261 fő vett részt

• 3 napos szakmai tapasztalatcsere keretében Vajdaságban jártunk látóúton 30 fővel

• Egyesületi munkatársaink szakmai továbbképzéseken vettek részt PR, munkaerő-piaci, pénzügyi, minőségbiztosítási, biztonságos internet, valamint nonprofit adományozás témakörben

(Folytatás a 10. oldalon)

Eredmény levezetés:

ezer Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év 2010	Előző év(ek) helyesbítései	Tárgyév 2011
a	b	c	d	e
1.	A. Összes közhasznú tevékenység bevétele (i + II. sorok)	32 109	0	72 549
2.	Pénzügyileg rendezett bevételek (1+2+3+4+5)	32 109	0	72 549
3.	1 Közhasznú célra, működtetésre kapott támogatás	0	0	34 420
4.	a alapítótól	0	0	
5.	b központi költségvetéstől	0	0	14 615
6.	c helyi önkormányzattól	0	0	
7.	d társadalombiztosítótól	0	0	
8.	e egyéb 1%	239	0	302
9.	f továbbutalási céllal kapott	0	0	19 503
10.	2 Pályázati úton elnyert támogatás	13 956	0	9 956
11.	3 Közhasznú tevékenységből származó bevétel	13 380	0	22 115
12.	4 Tagdíjból származó bevétel	3 560	0	3 593
13.	5 Egyéb bevétel	974	0	2 465
14.	II Pénzbevételt nem jelentő bevételek	0	0	0
15.	B. Vállalkozási tevékenység bevétele (1. + 2.)	0	0	0
16.	1 Pénzügyileg rendezett bevételek	0	0	0
17.	2 Pénzbevételt nem jelentő bevételek	0	0	0
18.	C. Tényleges pénzbevételek (A/1 + B/1)	32 109	0	72 549
19.	D Pénzbevételt nem jelentő bevételek (A/II + B/2)	0	0	0
20.	E. Közhasznú tevékenység ráfordításai (1. + 2. + 3. + 4.)	36 227	0	61 120
21.	1. Ráfordításként érvényesíthető kiadások	35 982	0	56 333
22.	Ebből továbbutalt támogatás	0	0	13 109
23.	2. ráfordítást jelentő eszközváltozások	245	0	422
24.	3. ráfordítást jelentő elszámolások	0	0	0
25.	4. ráfordításként nem érvényesíthető kiadások	0	0	4 365
26.	F. Vállalkozási tevékenység ráfordításai	0	0	0
27.	1. ráfordításként érvényesíthető kiadások	0	0	0
28.	2. ráfordítást jelentő eszközváltozások	0	0	0
29.	3. ráfordítást jelentő elszámolások	0	0	0
30.	4. ráfordításként nem érvényesíthető kiadások	0	0	0
31.	G. Tárgyévi pénzügyi eredmény (+ - 1. + - 2.)	- 4 118	0	11 851
32.	1. Közhasznú tevékenység tárgyévi pénzügyi eredménye (A./I. - E./1. - E./4.)	- 4 118	0	11 851
33.	2. Vállalkozási tevékenység tárgyévi pénzügyi eredménye (B./I. - F./1. - F./4.)	0	0	0
34.	H. Nem pénzben realizált eredmény (+ - 1. + - 2.)	0	0	- 422
35.	1. Közhasznú tevékenység nem pénzben realizált eredménye (A./II. - E./2. - E./3.)	0	0	- 422
36.	2. Vállalkozási tevékenység nem pénzben realizált eredménye (B./2. - F./2. - F./3.)	0	0	0
37.	I. Adózás előtti eredmény (B./1 - F./1.) + - H/2.	- 4 118	0	0
38.	J. Fizetendő társasági adó	0	0	0
39.	H Tárgyévi eredmény	- 4 118	0	15 794
40.	1. Közhasznú tevékenység tárgyévi eredménye (A./I. + A./II.) - (E./1 + E./2 + E./3)	- 4 118	0	15 794
41.	2. Vállalkozási tevékenység tárgyévi eredménye	0	0	0

C) A vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatás:

	2010.	2011.	Változás (adatok e Ft-ban)
Induló tőke	20	20	0
Tőkeváltozás/eredmény	6 871	6 110	- 761
Tartalék	20 629	13 953	- 6 676
Tárgyévi eredmény	- 4 118	- 15 794	+ 19 912

Az egyesület vagyona (tárgyi eszközök, immateriális javak):

Nyomtató (2002), AFICIO 1018 D fénymásoló (2003), Számítógép (2003, 2004, 2006, 2009, 2010), Egyesületi irodához bútorok (2003, 2006, 2009, 2011), Laptop (2006, 2011), Számítógépes programok (2004, 2006, 2007, 2008, 2009), Spirálozó (2006), FAX (2006), SAMSUNG fénymásoló (2006), Projektor, vetítővászon (2008), Samsung TV (2009), Samsung DVD-Videó (2009), Lamináló (2008), Autó (Honda Jazz 1,4) (2011)

Pályázati támogatások / képzési bevételek fel nem használt, továbbutalási kötelezettséggel terhelt része után képzett tartalék kimutatása:

Megnevezés	Elnyert támogatás / bevétel		
	2011.12.31.-ig befolyt	2011.12.31.-ig felhasznált	2011.12.31.-én tartalékba helyezett
	összege (Eft)		
Dél-alföldi Regionális Szociális Módszertani Intézmény 59035-1/2010/016 SZFÖ	13 973 5 konzorciumi partner 2011.04.01.-2012.05.31. összesen: 66 365	2 725	11 248 továbbutalás
APEH 1% - rendelkező év: 2009	239	0	238 15. évforduló
APEH 1% - rendelkező év: 2010	302	0	302 15. évforduló
Alapképzés 2011. novemberi csoport	2 756	591	2 165 elméleti, gyakorlati képzés, vizsga
Összesen			13 953

Rövid lejárátú kötelezettségek:

Megnevezés	Összeg (Eft)
NCSSZI TÁMOP-5.4.1. Alapszolgáltatások felmérése – szakértői díj számla alapján és útiköltség	968
NCSSZI TÁMOP-5.4.1. Alapszolgáltatások felmérése – szakértői díj megbízásos jogviszony alapján	229
Szociális szolgáltatások szakmai programok véleményezése szakértői díj számla alapján	312
Szállítók	526
Munkabér, adók, járulékok, cégaadó, kiküldetés	1 370
Összesen	3 404

E) Kimutatás a kapott támogatásokról:

Pályázati támogatások:

Megnevezés	A támogatás teljes összege (Eft)	ebből 2011-ben befolyt (Eft)
59035-1/2010/016 SZFÖ	16 600	16 600
HU-SRB/0901/222/141	19 930	9 965
TÁMOP-1.4.1. 2008-2010	50 000	- 9
NCA-DA-11-0756	600	600
58830-0/2011-SZFEJL	66 365	13 973
összesen	153 495	41 129

Felhasználásuk a megkötött pályázati szerződések alapján történt, illetve a Dél-alföldi Regionális Szociális Módszertani Intézmény 58830-0/2011-SZFEJL pályázat esetében folyamatosan történik.

Egyéb támogatások:

Megnevezés	(Eft)	Felhasználva
Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ	1 210	bér- és járulékfizetés
Magyar Tanya- és Falugondnoki Szövetség	1 735	működési költségek
összesen	2 945	

Egyesületünk az 1 %-ból 2011-ben (rendelkező év 2010) 301.862,- Ft összeget kapott.

Továbbutalt pályázati támogatások

Megnevezés	Partner	Összeg (Eft)
59035-1/2010/016 SZFÖ	Csongrád Megyei Önkormányzat Aranyisziget Otthona	2 568
	Békés Megyei Szociális, Gyermekvédelmi, Rehabilitációs és Módszertani Központ	2 438
	SZKTT ESZI Tabán Családsegítő Közösségi Ház	1 625
	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Dél-alföldi Régió, Kecskeméti Csoport	1 625
HU-SRB/0901/222/141	Horgos Helyi Közösség	2 462
	Öttömös Község Önkormányzata	1 315
	Kispiac Helyi Közösség	1 077
Összesen		13 109

(Folytatás a 9. oldalról)

Nemzetközi kapcsolatok építése:

- Vajdasági kapcsolatok erősítése: a kishegyesi Női Fórum egyesületével közösen (találkozók, közös programok, közös pályázatok)
- Vajdasági kapcsolatok, önkormányzati és civil határ menti együttműködések erősítése a falugondnoki települések testvértelepüléseinek a szolgálatok vajdasági elterjesztése érdekében
- Erdélyi kapcsolatok, falu- és tanyagondnoki, valamint civil együttműködések erősítése, együttműködés az Erdélyi Falugondnoki Szövetséggel, a CARITAS-szal és az ERMACISZÁ-val
- Vajdaságból 30 fős csoportot fogadtunk szakmai tapasztalatcserére
- Svájc - kerékpár adományok

Fejlesztési programok:

- Magyarország – Szerbia IPA Határon Átnyúló Együttműködési Programon belül „Falugondnokság határok nélkül” projekt bonyolítása (HU-SRB/0901/222/141) három partnerrel (Öttömös, Horgos, Kispiac) és két együttműködő partnerrel (Homokkert Kistérségi Integrációs Nonprofit Közhasznú Kft. Mórahalom, Észak-Bácskai Homokháti Kistérségi Településfejlesztési Egyesület Ludas) közösen

Módszertan:

Egyesületünk konorciumvezetőként a Dél-alföldi Régióban a falugondnoki módszertani feladatokat látott el 2011-ben.

- Információs szolgáltatás
- Szakmai tanácsadás induló szolgálatoknak
- Szakmai programok véleményezése
- Szakértőként közreműködés szakmai ellenőrzéseken a Közigazgatási Hivatal és a városi jegyzők felkérésére
- Szakmai együttműködések ösztönzése

A Nemzeti Erőforrás Minisztere 2010. december 1-től megbízta a Dél-alföldi régióban szociális módszertani tevékenység ellátásával a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete által vezetett konzorciumot. (Együttműködő partner: Mentálhigiénés Egyesület Békéscsaba, a konzorcium tagjai: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Dél-alföldi Régió Kecskemét, SZKTT ESZI Tabán Családsegítő Közösségi Ház Szeged, Csongrád Megyei Önkormányzat Aranyisziget Otthon Csongrád, Békés Megyei Szociális, Gyermekvédelmi, Rehabilitációs Központ Békéscsaba)

A fenti szolgáltatásokban nem csak a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének tagjai részesültek.

Egyesületünk az alapító okiratban foglalt közhasznú céloknak megfelelően végezte tevékenységét a 2011. évben.

Az egyesület Közgyűlése a közhasznúsági jelentést 2012. február 29-én tárgyalja meg és fogadja el.

Emlékeket őriz a nyaklánc

A csikériai Osztrogonáczt Béláné 1988-ban szociális munkásként kezdte a pályáját, 1997-től lett falu-, majd tanyagondnok. Annak idején a helyi önkormányzat felkérésére adta be a pályázatát, melyet meg is nyert. Most pedig elérkeztek a nyugdíjas évek.

– *Hogyan áll össze egy napja?*

– Mindennapos feladataim közé tartozik a gyógyszer-ek beszerzése, a beteg emberek orvoshoz szállítása, a bevásárlások, az ebédhordás, az idősek látogatása. Naponta hetven embernek viszek ebédet, és legalább húsz rászorulóknak intézem az ügyes-bajos dolgait a hivatalokban. Nem ritka a gázpalackcsere, a függőny visszarakása, esetleg a kémény kipucolása. Szóval, minden, amivel segíthetek. Hálások az emberek, és ez megfizethetetlen. Ennek a misszióknak sosincs vége, akkor is menni kell, ha még a zsebemben is hó van. Emlékszem, egyszer Ádám-Éva napján olyan zord időjárás volt, hogy traktorral kellett kivinni a tanyákra az ételt.

– *Miként fogadták önt először a há-
tárban?*

– Korábban szociális munkásként dolgoztam a faluban, sokakkal rendszeres kapcsolatot tartottam. Akik pedig nem ismertek, azok is hamar megszerettek. A falugondnoki szolgálat előtt is többeknek hordtam ebédet, segítettem az időseknek, de ezért nem járt fizetség. De én mindig is azt vallottam: ott kell segíteni, ahol tudok, ahol szükség van rám. Nyugodt szívvel állíthatom, hogy az emberek szerettek és szeretnek mai is. Ez a legjobban akkor tudatosult bennem, mikor bejelentettem, hogy nyugdíjba készülök. Nagyon sokan hálálkodtak, ugyanakkor kétségbe voltak esve, hogy mi lesz ezután. Mindenkit megnyugtattam, hogy az utódom legalább olyan talpraesett, mint én.

– *Munkájában a családja is támogatja?*

– Nélkülük nem tudtam volna végigcsinálni. A férjem már akkor segített gázpalackokat hordani az időseknek, mikor a falugondnoki szolgálat még nem is létezett. Nagyon sok terhet levett a vállamról. Eleinte kerékpárral jártam a határt, aztán elnyúlhatatlan Barkasszal, végül pedig Renault személygépkocsival. Elég sok probléma volt ezzel az autóval, mivel nem a mi munkánkhoz tervezték. Gyakran elakadt, a földet súrolta az alja, és még sorolhatnám a hibákat. A minisztériumban Szanyi Éva vetette fel, hogy egy új pályázat keretében olyan megbízhatóbb gépkocsikat kellene vásárolni, melyek valós segítséget jelentenek mindennapi munkánk során. Ez néhány év múlva meg is valósult, „átnyergelhattunk” Toyotára. Persze a tanya- és falugondnoki szolgálatnak megannyi szépsége is van. Számos közösségépítő tevékenységet folytatunk, és ott vannak a családi

napok is, melyek megszínésítik az életünket. Csak hálával tartozhatom Kemény Bertalannak és Csörszné Zelenák Katinak, hogy létrehozták a falugondnoki hálózatot, illetve a Duna–Tisza közti egyesületet, mert általuk én is rengeteg élményhez juthattam.

– *Melyek voltak a legszebb és legnehezebb pillanatok?*

– Sokszor a legszebb volt a legfájdalmasabb. Amikor legelőször szembesültem a halállal... Nehéz elfogadni, hogy elvesztünk valakit – akihez munkám miatt engem is szoros szálak fűznek –, és éppenséggel kisgyermek kora óta ismerem. Egy-egy kihalt ház, a hozzá tartozó elgazosodó területtel, szívszorító látványt nyújt. Sokan kerültek közel hozzám, például a Fülöp házaspár. Szomszédok voltunk, időnként átjöttek telefonálni az unokáinknak. Családtaggá fogadtak, a férjemmel együtt meghívtak az aranylakodalmukra. Fülöp néni pár hónap múlva meghalt, s a végrendeletében rám hagyott húszezer forintot, amiről én nem tudtam. A temetését követően felkeresett a családjá,

hogy szeretnének velem beszélni. Mikor megtudtam, miről van szó, nem akartam elfogadni a pénzt, hiszen jól tudtam, szükségük van minden forintra. Fülöp bácsi sírva könyörgött, hogy ne utasítsam vissza, mert a felesége addig úgyse tud nyugodni a túlvilágon, amíg nem teljesül az utolsó kívánsága. Végül beadtam a derekam, és vettem rajta egy ezüst nyakláncot, ami emlékeztet arra a sok kedvességre és szeretetre, amit tőlük kaptam az évek alatt.

– *Hogyan tervezi a nyugdíjas éveit?*

– Szeretnék minél többet a családdal lenni. Az otthonomat a férjem halála után sem hagyom el, viszont megígértem azoknak, akiket tanyagondnokként segítettem, hogy a nyugdíjazásom után is meglátogatom majd őket. Segítségemre bármikor számíthatnak. Van egy három és fél éves

unokám, gyakran elhozom az óvodából, imádom vele lenni.

– *Mit üzen a leendő tanya- és falugondnokoknak?*

– Elsősorban azt, hogy ne lepődjenek meg azon, hogy mindenkinek vannak rossz napjai. Jó, ha tudják azt is, a felnőttek sok mindenben hasonlítanak a gyerekekhez. Néha olyat is mondanak, amit nem gondolnak komolyan. És akkor is hálások, ha nem mutatják ki. Végezetül e szép hivatásukhoz hadd kívánjak kollégáimnak erőt, türelmet és kitartást.

Osztrogonáczt Béláné Annuska segítőkészségével Csikéria lakóinak és az egyesület tagjainak megbecsülését is kivívta. Szociális területen végzett munkájáért, majd kimagasló, sokrétű és példás tanyagondnoki, valamint egyesületi tevékenységéért 2006-ban miniszteri elismerő oklevélben részesült. Nyugdíjas éveikhez jó egészséget és kitartást kívánunk!

Varga Ádám

Gyógynövénytár

Kukorica (Zea mays L.)

Népies neve: tengeri.

A növény leírása: A pázsitfűfélék (Gramineae) családjába tartozik. Hazánkba Amerikából került ez az ipari célokra termesztett egyéves, kétlaki növény.

Hogyan gyűjtjük? A torzsavirágzatának bibeszárai hasznos hatóanyagokat tartalmaznak, ez nevezik kukoricabajusznak. A termés, az érett torzsák betakarításakor, ősszel gyűjtik, majd megszárazítják. Figyelni kell arra, hogy a torzsát borító levélből kiálló rész gyakran penészes, ezt haladéktalanul el kell távolítani.

Mi van benne? Kukoricakeményítő. A kukoricabajusz – a szárított bibeszálak – szaponint, cseranyagot, karvakrol tartalmú illóolajat, flavonoidokat, káliumsókat nagy mennyiségben tartalmaz.

Mire jó? A népi gyógyászatban húgyúti problémák esetén, vesekő és

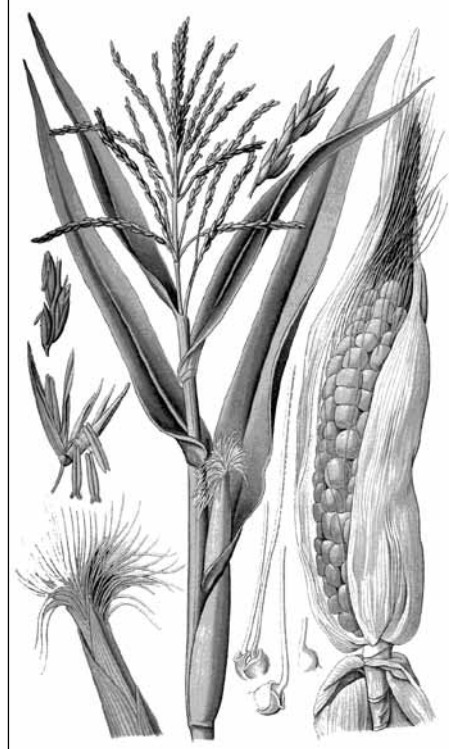
vesehomok megelőzésére alkalmazzák, de gyakori része a fogyasztótea keverékeknek is. Enyhe vizelethajtó hatású.

Hogyan használjuk? A kukoricabajuszból főzött tea fogyasztása segít megelőzni a vesekő és vesehomok kialakulását.

Érdekesség. A kukoricamagból kinyert keményítőt hintőporok és púdereket, tabletták előállításánál úgynevezett gyógyszer-technológiai segédanyagként is hasznosítják.

Jó tudni! Szedése során a borítólevélből kiálló, penészes, romlott részeket haladéktalanul távolítsuk el!

Elterjedése. Az eddig talált legidősebb kukoricamaradványok a mexikói Tehuacán-völgy egyik barlangjából kerültek elő, és körülbelül hatezer évesek. Amerikában őshonos, Európába a gyarmatosítással került. Onnan a XVI. században spanyol, portugál kereskedők vitték, terjesztették el Ázsiába, Afrikába. A hollandok, angolok kezdték termesztetni később Ausztráliában.

Adjon esélyt másnak és adjon esélyt magának, hogy jobb legyen!
Sokszor elég csak 1 mozdulat.

1 szó.

1 perc.

1%.

Ajánlja fel adója 1%-át egyesületünknek!
Adószámunk: 18355525-1-03

Meghívó közgyűlésre

Tisztelettel meghívunk és várunk Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megyéből minden falu- és tanyagondnokot **2012. február 29-én, szerdán Kecskemétre a Természet Házába** (Liszt Ferenc utca 19.) a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének éves közgyűlésére.

Tervezett program:

9.00 – 10.00	Érkezés, tagdíjak rendezése, igazolványok átadása
10.00 – 14.30	Nyugdíjas egyesületi tagok búcsúztatása
	Alapszabály módosítása
	Az egyesület elmúlt évi munkájának ismertetése
	Közhasznúsági jelentés és számviteli beszámoló a 2011. évről
	Felügyelő Bizottság jelentése
	A 2012. évi munkaterv és költségvetés
	Beszámolók elfogadása
	Pályázati programjaink, továbbképzések
	Pályázati lehetőségek

A program 14.30 órakor ebéddel zárul.

Kérem, hogy legkésőbb **február 20-ig jelezzétek telefonon egyesületünk 76/507-543-as telefonszámára**, hogy részt tudtok-e venni a közgyűlésen.

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Ipoly u. 1/A

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Sümejiné Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: **Almási László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Címlapfotó: **Ujvári Sándor**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét

Megjelent a

támogatásával.